

ՀԱՅ ԳԵՐԵԼԵԹ

ՆՈՒՄԵՐՈ 213

ԲԵՆՉԵՆՊԻՆԷ

ԻԺԻՆՃԻՒ ՍԵՆԵ

23

ՄԱՐՏ

1872

Սէտայը Հաղորդէթ հաֆթատա իւշ տէֆա եանի սալը, բէրչէնպիհ վէ ճումաա իրթէսի կիւնլէրի նէշը օլունմադ, Ղաղէթանըն Ապօնաթը Ասիթանէ իշուն 13 ապրիլ 1872 սէնէսինէ գառար լաղվ օլմուշ տուր: Պէհէր նիւսիսէսի 40 փարա տըր: Թաշրալար իշին բօսթա իւնրէթի զամմ օլունուր: Ղաղէթայա տէրն օլունմադ իշին կէօնտէրիլէճէք էվրադ վէ մէքեաթիւ Ղալաթատա էրմէնի Բիլիսէսի սօղաղընտա Ն. 19 իլէ մուրադգամ Սէտայը Հաղորդէթ օտաղընա իրաւ օլունուր: Իլանաթըն պէհէր սըրասը իւք տէֆա 100 փարա, իքիննի տէֆա 60 փարա տըր: Ուղուն նէշրիյաթ իշին սյըրնա բազարըդ օլունուր:

ԱՍԻԹԱՆԷ 23 ՄԱՐՏ

Իշպուլ Մարթ 25 ինճի ճիւմաա իրթէսի Աւեաոււմ Եօրթուսու օլմաղլէ Եէվմի մէդքիւրտէ սապահլայըն սաւաթ իւշ բատտէլէրինտէ Թ. Փրիիչ Գիլիսէմիզտէ Կիլիկիա Բաթրիկի վէ էրմէնի Գաթուլիյի կաթողիկոսու Սէմահէթլու Տօգուզունճու Անտոն Պետրաս Հաղորէթլէրի Գուտտասը շէրիֆի թադաիս իտուպ, պատէհու թաւոր զիյնէթինի իճրա իտէ ճէքլէրի իթթար օլունուր:

ԻԼԱՆԸ ՄԱԽՍՈՒՍ

Իշպու ճումաա էթէսի կիւնիւ Ս. Աստուածամնայ Աւետման Եօրթուսու օլունուր մինասիպէթիլէ զաղէթամըզ օլ կիւն նէշը օլունմալըպ, կէլէճէք սալը կիւնիւնտէն պէտէն պէօլիւք նիւսիսէ իլէ հաֆթատա եինէ իւշ տէֆա, եանի սալը բէնչէնպիհ վէ ճումա էրթէսի կիւնլէրի միւհիմ վէ իգթիզալը պահաւար իլէ նէշը օլունմադ տըր:

Ապօնաթ օլմաղա իսթէք էտէն:

էր եէվմը մէքքիւրտէն պէտէն զաղէթամըզն լէվնաղընտա միւպէյէն օլան շէրալիթին իճրասիլէ ապօնէլէրինի թէճտիտ էթմէյէ հիմմէթ էյլէմէլէրի խասսէթէն պէյան օլունուր:

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Իվրոբա տէվլէթլէրի շու արաւըպ պիր պիրիլէ սըգճա մուխապէրաթ վէ միւզաքէրաթ էթմէլէրինէ, զաղէթալէր զաննէն կէօնակէօն մանալար վէրմէքտէ իսէլէր տէ, եաղընէն հիշ պիր տէվլէթին բօլիթիզասը նէ մէքքէգտէ օլունուրնա թէքմիլ մալիւմաթլարը Եօդ տուր:

Հիյէթը զահիրէյէ նազարէն կէօյա Բրուսիա իլէ Իթալիա միյանէսինտէ իթթիֆադ պէր քէմալ օլուպ, հաթթա Բուսիա տախի շու իթթիֆադա տախիլ օլմայա մէյալ օլարադ, պու տէվլէթլէր իլէրուտէ Աւստրիա իլէ Ֆրանսա ալէյհինտէ պուլունմադլար ըմըշ:

Հէր տէվլէթ պու կիւնքի կիւն գուվլէի պահրիյէ վէ պէրրիյէսինի սուրէթը մաթլուպէտէ թանգիմ ու թէրթիսիլէ մէշղուլ օլուպ, իլէրուտէ վուզուի մէլուզ օլան

վազաալարա մուգալէմէթէ հաղըրլանմադտա տըր: Բուսիանըն օրտուսու պունտան աղտէմ 1,300,000 ասաքիրտէն իպարէթ օլունուր հալտէ, պէօյլէ ճէսիմ պիր օրտուսու նու շիմի ուսուլը ճէաիտ իւզրէ իւշ միլիօնա իպլաղ էթմէքտէ տիր:

Էթթէտէ սալիր տէվլէթլէր տախի գուվլէյի աքքէրիլէլէրինի էվլէքինտէն պիր իքի գաթ զիյատէ թէքիտ էթմէյէ մէշղուլ տըրլար:

Շու թէտարիքեաթտան թէվլէլու էտէճէք նէթիճէ մուհարէպէ օլունմադ իսէ տէ, Աւստրիա զաղէթալընըն էքքէրալընճա, Բուսիա տէվլէթի Բրուսիա իլէ Իթալիայա միւթթէֆիզէն Աւստրիա վէ Ֆրանսա ալէյհինտէ պուլունմադլարա աւալ ինանմադլարա պաշգա, բէվիշը հալտէն միւսթէպան օլունուր իւզրէ տէվլէթը միւշարիլէյհա, շու տէհչէթլու օրտուսու իլէ Ֆրանսա լէյհինտէ պուլունմադլար զիյատէ միւհիթմէլ տիր:

Իթալիա պու կիւնքի կիւն էյի պիր հալտէ օլմաղըզը վէ Բրուսիա զաղըթանըն աքքէրիտէն վէք չօզլարը, Նաբօլի վէ սալիր շէհիրլէրինին իսթիքեամաթը իլէ թէրսանէ վէ գալալէրի հէր կիւն տըգաթլէ մուպէնէ էթմէքտէ օլունուրլարը, Իթալիա զաղէթալարը խօշնուտ օլմայըպ, պունտան նէթայէճը վախի:

մէ թէվէլլիւտ էտէճէյի ալէնէն պէ-
յան էթմէքտէ տիրէր: Նալընդ
մէզքիւր զաղէթալարտան Օրինիօն
նամ զաղէթա, կէօյա Բրուսիա իլէ
Խթալիանըն մէնֆաթը պիր մէր-
քէզտէ օլուպ, տէվլէթէյն միւշարի-
լէյհիւմանըն էֆքեարը Գաթօլիքլիյի
մուհաֆաղա վէ թէսահիւպ էթմէք
օլտուղունու պէյան էթմիշ իսէ տէ,
պու տա պալիտ իւլիհիմալ օլտուղու
հէր քէսէ մալիւմ տիր:

Ֆրանսա տախի տուէլը սոյիւրէ
կիպի օրտուսունու թանդիւմ էթմէք-
տէ օլուպ պիր պուշուք միլիօն ասա-
քիրէ պալիդ էթմէքտէ տիր:

Պիէն Բիւպլիք զաղէթաւը
պալատէ զիքր էթտիյիմիշ իւշ
տէվլէթլէր արասընտա մէզքիւր իթ-
թիֆագըն վիճուտէ կէլտիյինին խա-
պէրինի թէքզիպ էթտիքտէն սօնրա,
Ֆրանսա տախի, տախիլի իսլահաթը
իլէ մէշղուլ պուլունուպ ուղուն
միւտտէթ շու հալ իլէ իմրարը
վազթ էտէճէք, վէ քէնտի
օրտուսունու թանդիւմ էթմէքտէն
միւրատ տախի պու մագսէտէ մէպնի
տիր տէր:

Բաթրի զաղէթաւը, Մ. Թիէր,
Մ. Արնուլա խիթապէն պիր մու-
հապէրէտէ շու վէշլէ սէօլէնտիյինի
պիւտիւրի:

« Էվրոփատա էլէէվմ պուլուն-
տուղումուլ հալէ նաղարէն խոմէ-
թիմիլ միւսիւհ թարիլէ, հէր
կէօնա աթէշի իթֆա էթմէյէ չա-
լըմագ տըր: Պու էֆքեարտա օլմա-
եանլար տագիգ միւլահաղատէն արի
տիրէր:

Պիզիմ էն մուգատտէս պօրճու-
մուլ հարֆ ու սէնայինին թէրագ-
զըննա սարֆը զիհն էյլէյիպ, Ֆրան-
սայը էօլի հալինէ իրճա էթմէք տիր,
Իշթէ պու սէպէպտէն նաշի տիր քի
պիր միւքէմմէլ օրտու իլէ մուվա-
ղէնէի մալիյէմիզին թանգիմիլէ մէշ-
ղուլում: »

Պունուն իւզէրինէ Մ. Արնուլ
իլէրուտէ Մ. Պիզմարգըն զանընճա
Բուսիտեա գարշը մէճպուրի մու-
հարէպէյէ զըյամ օլունահաղընը պէ-
յան էյլէտիքտէ, Մ. Թիէր շու
վէճհ իլէ ճէվապ վէրմիշ տիր:

« Բրուսիա, զաթէն էթտիյի
մուհարէպէ մէսարիֆինի գափամըշ
տըր . . . »

Ֆրանսայա կէլինճէ, էվլէլա քէնտի
ալարըը եարալարընը գափատէն, վէ
իլէրուտէ եօգ քի մուհարէպէյէ, իւ-
լա ումումէն տիւնեանըն ասայիշի
հալին իպգասընա չալըշտէն: »

Սպանեատա գարըշըղըղ տա-
յիմա հիւքմ էթմէքտէ օլուպ, չիմ-
տի տէ հէր թարաֆտան « ճումհու-
րիյէթ իսթէրիգ » սէսլէրի իշտիւ-
մէքտէ տիր:

Ինկիլթէրա իլէ Մ. մէրիգանըն
Ալապամա մէսէլէսի հէր քէսէ մա-
լիւմ օլուպ, շու մէսէլէ գօլայճա
հալ ու թէսվիյէ օլունահաղը փէք
մէմուլ օլունմաղ:

— Բէյի զաղէթաւընը միւլլիֆի
Մ. Ալպէր Բիկա իլէ Գօրսէր զա-
ղէթաւընըն միւլլիֆի Մ. Թօրթ
Սօթօն նամ քիմնէլէր արասընտա
պաղը սէպէպլէրտէն տօլայը միւնա-
ղաա զուհուր էթմիշ օլմաղըն, էն-
ճամը տուէլլօ իլէ տէֆի չարէսինէ
թէշէպպիւս օլունմուշ օլտուղու էվ-
րոպա զաղէթալարընտա շու վէճհլէ
մահքի տիր:

Մէրգումլէրին էլլէրինտէ պի-
րէր գըլըճ պուլունտուղու հալ-
տէ, մէյտանա չըզպ, պիրին-
ճի վէ իքինճի սալլէտէ Մ. Ալպէր
պաճաղընտան վէ կէօքսիւնտէն մէճ-
րուհ օլտուգտա, հէքիմլէրին թէ-
վէսսիւթիլէ իշ պու տուէլլօյա խի-
թամ վէրիտի իսէ տէ, մասլահաթ
պունուն իլէ պիթմէյիպ եէնիտէն
Գօրսէր զաղէթաւընըն պաշ միւլլ-
լիֆի Մ. Բիշարտէ իլէ տուէլլօյա
չըզըլըլաճագ, պու տէֆա իսէ գըլըճ
եէրինէ տապանճա գուլլանահաղ-
լար ըմըշ:

(Էւրոպա զաղէթաճըլարը տօղ-
րուսու ալէմէ նէ՞ Էւլէ իպրէթլէր
վէրմէքտէ տիրէր, պէօլէ հէրքէ-
սէ սուլի իպրէթ օլան շու զաղէթա-
ճըլար մէմուլ էտէրիգ քի պու տէ-
ֆա տապանճա իլէ իքիսի պիրտէն
տարը ատէմէ տօղրու խէճալէթլէ
րէվան օլուրլար):

Տ Ա Խ Ի Լ Ի Յ Է

Շուրայի տէվլէթ աղասըն-
տան վէ վալիտէ Սուլթան ալիյէթ-
թիւլան հաղրէթլէրինին սարաֆլըգ

խոմէթը ալիյէլէրինտէ պուլունան
ութուֆէթլու Մըսըրը զատէ Պօ-
ղոս Պէյ հաղրէթլէրինէ թիւթալի
պալա թէվճիհ պուլրումուշ տուր:

— Կէշէն ճիւմաա էրթէսի կիւ-
նիւ Բուսիա սէֆիրի թէնէրալ Իկ-
նաթիէֆ հաղրէթլէրի Զաթը հաղ-
րէթը Սէտարէթփէնահինին գօնագ-
լարընա պիւ աղիմէ, խայը միւտ-
տէթ միւլազաթ էյլէմիշ տիր:

Պատէհու Պուլկարլարըն եէնի
Էկզարգը տախի Զաթը Սէտարէթ-
քէնահի թարաֆընտան գապուլ օ-
լունմուշ տուր:

— Աւսթրօ - Մաճար էլլիսի
գօնթ Լուտօֆ ճէնապլէրի խարի-
ճիյէ նաղըրը փաշա հաղրէթլէրիլէ
ուղուն պիր միւլազաթտա պուլուն-
մուշ տուր:

— Միրգա Մէլգօն խան հաղ-
րէթլէրի կէշէն ճիւմաա էրթէսի
կիւնիւ Թրապիզօնա տօղրու միւլթէ-
վէճհի օլպրագ օրատան Թէհրանա
աղիմէթ էտէճէք տիր: Միւշարի-
լէյհ հաղրէթլէրի Իրանտա Սէտա-
րէթ միւլաթէշարը նասպ օլունմուշ
տուր:

— Կէշէն կիւն Պաղչէ-Գաբու-
տունտա սարաֆըն պիրի ճամէքեանըն
իլինտէքի աղճէ իլէ պանգնօթլարը
սըրասընա գօտուղու էսնատէ, պիր
քիմնէ մէրգումուլն տիւքքեանը էօ-
նիւնտէ կէլիր տուրուր վէ պիր արալըգ
հէր նասըլ իսէ ֆրսանթեաֆթէ օլա-
րագ հէր պիրի իքի լիւալըգ գըլմէ-
թինտէ իքի ատէտպանգա պիլէթլէրի
չալտըղընտա սիվիշմէյէ պաշլար, սու-
րաֆ ֆէհմինէ վարարագ իըրսըղըն
արգասընա գօշար վէ տէրտէսթ էթ-
տիրէր:

— ձումաա էրթէսի աղշամ
Ֆէրիտիյէ սօգաղընտա ատամըն պի-
րի գաղաէն պօշ պիր գույուեա
տիւշիւպ, էթրաֆտան կէլէն իմ-
տստլար վասէթաթը իլէ գուրթու-
րումուշ իսէ տէ, պիր ալաղը գը-
լըլմըշ տըր:

— Բաղար աղշամը եէնի չէ-
հիրտէ իքի աճէմ պիր պիրիլէ միւ-
նաղապա կիրիշէրէք, պիրիսի գա-
մաթը իլէ սրգատաշընը օմուղունտաթ
եարալամըշ տըր: Մէրգում տիւղու
կիրիֆթ օլունարագ Աճէմ գանչէ-
լէրնասընա թէսլիմ օլունմուշ տուր:

— Պատիրէթ զաղէթայի միւ-

թէպէրին միւտտէթը թաթիլիյէսի միւնգազիյէ օլարագ, բունումայի զուհուր էթմիշ օլտուղու չէշմը մէսէրրէթիմիլլէ մէշնուտումուզ օլմուշ տուր :

— Այէշէն կիւն չէքիլէն Բումէլի տէմիր եօլ վփանգօսունուն մէսպալիղը իքրամիյէտէն 600,000 ֆըրանք պիրինճի մէսպաղը Տօգթօր Նափիլէեան էֆէնտիյէ վէ իքի պիրատէրի իլէ տիկէր պիր շէրիքինէ իսապէթ էթմիշ տիր :

Մումայիլէյն էֆէնտիին մէսպուգ օլան խտմէթինէ վէ միւնէրրէպ օլան էհիլիյէթինէ միւքեաֆաթէն պու տէֆա փայէսի գայիմագամըդ իւթպէտինէ թէրֆի զըլընմը օլտուղու միւթթէթիլիլէն մէսմուիմիլ օլմուշ տուր :

— Տօգթօր Սէրուքէեանէֆէնտիյէ իւշիւնճիւ իւթպէտէն պիր գըթա նըշանը մէճիտի իհսան պույուրուլմուշ տուր :

ԹՕՀԱՅՊԻՐՀԻՔԵԱՅԷ

ՊՈՒՆԱՄԸՇ ՄԷՃՄՈՒՍ

Վազթի իլէ Չանկըրըտան հէմուճուկ կէլմիշ օլան պիր սէֆիլ, իւսկիւտարտա մահալլէ պէքճիսի թայիին օլունուր : Վէ քէնտիինին խտմէթի, պիր հանկըն վուգուլինտէ վազթինտէ մահալլէլիյէ խապէր վէրմէքտէն իպարէթ օլտուղունու պիւտիրիլիր :

Պու զալալը կիւնլէրտէ պիր կիւն Չանկըրըտան կէլմիշ օլան պիր հէմէշհիլիսինէ գալուշտուգտա, մէմլէքէթի թարաֆընտան պիր մէքթուպ ալաղ էտէր, վէ սէվինճլէ կէթթիւլիւ պիր քեաթիպէ օգուլթուու զունտա սէլամ քէլամէն սօնրա, օլ կիւնտէն իթիպարէն իւշ այագտէմ Չանկըրըտա պիր հանկըն վուգու պուլմուշ օլտուղունու վէ պիր մահալլէի իհրագ էթմիշ օլտուղունու խապէր ալտըգտա, քէնտիինէ, պիր հէրտէ հանկըն օլուրտա վազթիլէ խապէր վէրէճէլինի էմր օլունմուշ օլմաղըն, անիտէ մահալլէյէ չըդըպ վար գուլվէթիլէ հանկըն վար տէյի տէօրթ էթրաֆա նիտա էթմէյէ պաշլար : Իւսկիւտար էհայիսի

պիրաէն պիրէ թէլաշա կիրէրէք հանկըն նէրէտէ օլտուղունու մէրգումաէն սուալ էթտիքաէ, իւշ այէվլէլ Չանկըրըտա զուհուր էթմիշ օլտուղունու քէմալը թաճիւպլէ անլար :

Պունուն իւզէրինէ պէքճիլէ հէր քէս «ֆէլիլ» օգուտուգտան սօնրա, պէքճի էօնլէրինտէ վէ թուլումագաճըլար արգալարընտա օլ թարաֆա տօյրու սիւրաթլէ սէվլ օլունուլար :

Շու հիքեայէնին նազիլիյէթինտէն միւրատ, թըպը պէօյլէ պիր վուգուլթ տա Մէճմուանըն սալը կիւնքի նիւսիլէնտէ կէօրմիւշ օլտուղումուզ ճիհէթլէ, էօյլէ իշիլիւզար վէ համարաթ պէքճիլէ էլան մալիք օլտուղումուղու անլաթմագ տուր :

Մէճմուա կէշէն սէնէնին գէկտեմբեր այընտա վուգու պուլմուշ օլան պիր հարիդի, վար սէսիլէ պուտէֆա վէլվէլէնտաղ օլարագ պիր իթթիճԱԳ հանկըն վուգու պուլմուշ օլտուղունու քէմալը թէլաշլէ խապէր վէրմէքտէտիր : Տօգրուսու պէօյլէ իշիլիւզար վէ խտմէթինտէ սատըգ օլան պիր պէքճիլէ լայըդընէ միւքիւթաթ լաղըմ կէլիւսէ, միլլէթ պիր կիւն էվլէլ իհմալ էթմէմէլի տիր, Սէտայը Հաղըգէթ շու խոսուտտա աղ չօք ֆէրիզէսինի էտա էթմիշ օլուպ, իլէրուտէ տալիս աղա իճրատէ գուսուր էթմէյէճէք տիր :

Տիւնեատէ միւքեաֆաթ թարաֆանէսի օլմագտա հիշ պիր իշ իլէրի կիթմէլ, վէ քէմալաթա էրմէլ : Մէճմուանըն շու պէօյլէք խտմէթինի ունուլթմագ տօյրուսու պէօյլէ «նաէօլէ» տիր :

Մանգումէի էֆքեար իլէ, Օրագիր իքի մահ միւտտէթլէ թաթիլ օլունմուշ օլտուղարը մաէթթէէսաիլ մէսմուիմիլ օլմուշ տուր :

Հէր քէսէ մալիւմ տիր քի, Փանոսեան էֆէնտի պու կիւնքի կիւն իքի տանէ մէքթէպ գայըրմագտա տուր :

Պիր միլը ու միլլէթին թարի-

գը մէտէնիլէթտէ միւթէրագըր օլմասընա պիրիճիք իհպէր մէքթէպ օլտուղունտան, տուէլը սայրէ կիպի Հիւքիւմէթը սէնիլիյէ տալիս հէր ան իլմու մէարիֆին ինթիշարի հաղըրնտա մէպալիղը քիւլիլիյէ վէ մէսայիլի լաղըմէյի մասրուֆ պույուրմագ տա օլտուղու հէր քէսէ մալիւմ տիր : Վէ հաթթա իվրօքալըլար պուրայա կէլիպ մէքթէպլէր աշըրդլարընտա, միւսաատաթ վէ հիմէմաթը սէնիլիյի պիտիրիլ պույուրուլարագ հաղըրնտէ լաղըմ կէլէն իլթիֆաթ վէ մուալլէնէթի իյֆա օլունմագտա օլտուղու հէր ան միւթթէթիլիլէն մէշնուտիմիլ օլմագտա տուր :

Փանոսեան էֆ. մէղքիւր իքի մէքթէպի պու անէ տէյին միւնթաղամ սուրէթտէ գայըրմագտա իտի իսէ, քէնտի գէնկիլիլի վէ աղարտան կէլէն իյրատլէրի իլէ օլմալըպ, զաղէթասընըն վասէթաթը իլէ իտի(1) Շիմտի պէօյլէ պիր խայր ամէլէ վասէթա օլան Մանգումէ իքի այգափանտըգտա, տէմէք օլուր քի մէղքիւր մէքթէպլէրին գափուլարը տալիս մէճպուրի գափանաճագ, վէ իլմու մէարիֆին մէյվէի շիրինինտէն հէնուզ թէլէզզիւզէ, վէ թալիւմ օլ թէրպիլէնին էղհարը լաթիլիֆէսինին պույի տիլճուլինտէն հէնի իսթիշմամէ պաշլարը թալէպլէր մահղուն մահղուն խանէլլէրինէ տէօնէճէքլէր, վէ շու միւտտէթ զարաֆընտա էղտիայի մանէվիլէտէն մահրում գալըպ, վաղթը աղիզլէրինի պիհուտէ եէրտէ կիւղար էտէճէքլէր տիր : Պունա իսէ էթթէտէն պէրու միւսէլլէմը ճիւմլէ ալէմ, վէ մէշնուտ տիյտէի քեաթիլի իւմէմ օլան մէրհամէթ ու ինայէթը Սէնիլիյէ աղա լալի օլմայաճաղը միւթթալիլի թարիֆ օլմաղըն Մանգումէնին շու թաթիլի հէնկիսուլնտա մէղքիւր մէքթէպլէրին քէլէվլէլ տէվամը իշին մուալլէնէթը լաղըմէնին պիտիրիլ պույուրուլումասընա սայէի. մէարիֆվայէի հաղըթը միւլիւքեանէտէ, զէվաթը համիլլէթսըմաթ թարաֆընտան սայ ու գայրէթ օլունաճաղը, գալիլէն մէմուշ վէ տէրունէն արզուէտէրիզ :

(1) «Աղէթ-ըն» ինքսիլիլէ իլէ «նուշէմ-ըն», շիր «Պէլիլ-ըն» էօյլէ շէ եօգր :

—Պու տէֆա զէվաթը խայրխա-
հան վէ ասհապը համիյէթը քարան-
տան ալիը զաթը մէրհամէթ
վէ մէմուհէ ԷԼ սըմաթ, Գալա-
թա առ քեային Յ. Փրկիչ քիւսէմի-
զին մէթէպ չօճուգլարընա ալիը
զաթ էլպիսէ Եարտըրարագ, նիչէ
փաքիւրընին գալպըրինի մէսուր
էյլէտիյնին խապըրը մէսէրըթ է-
սէրի վասըր սէմը մէթիսէրէթիմիլ
օլմուչ իսէ տէ, նէ չարէ քի պէօյլէ
ալիը ֆուգարա փէրվէր զաթըն նա-
մը նամիսի պաշգալարընա իպրէթը
ալէնիյէի մէմուհէ օլմագ իչիւն զա-
ղէթամըզա նէչրի արղու էթմիչիսէք
տէ, վէրտէի ֆազիլէթ ալթընտա
մէսթուր թուրուլմուչ տուր:

Իօթէտէ ալիը թագըմ գէնիլին-
լէրիմիլ տախի պէօյլէ ալիը զաթտան
իպրէթ ալարագ, միլլէթին ֆազըր-
ըրընա էլտէն կէլէն մուսվէնէթի
իճրա էթսէլէր օլմագ մը՝ աճապ:
Վէ խուսուտա իւսթիւ պաշը իւր-
եան օլարագ մէթէպ գարուտընա
տաղըրու մահպուն մահպուն կիտէն չօ-
ճուգըրզալարըն սէթիլ հիյէթլէրինէ
փէտէրանէ նաղարը իլէ պագարագ
հալլէրինէ մէրհամէթ էթսէլէր օլ-
մագ մը:

Նէ աճէպ, քիմիսի էօթէտէ
թէհի Եէրտէ զալլա, նիզա վէ մա-
րազա իլէ շէօհրէթէպ օլմագտա,
քիմիսի տէ սահիհ խրիսթիանըրդ վէ
ինսանիյէթ էլպըգ սուրէթտէ իսմինի
Խնճիլի շէրիֆին ֆաղիլէթ փէրտէսի
ալթընտա կիլլէտէքէք խայր ամէլ-
լէր տիւչիւնմէքտէ. քիմիսի վագթ
ու նաղտընը ֆուգարախանէ ագա-
րընըն զապթընա մասրուֆ, քիմիտէ
ֆագիր մէթէպ չօճուգլարընա էս-
վապլէր Եարտըրարագ վէ շղուլտուր:

« Մերկ էի և զգեցուցիք զիս »:

Միլլէթիմիլին պու կիւնքի
կիւն տիւչար օլտուղու թէհիսիլէ
չաւան հալլէրինտէն, զիյատէ միւ-
թէհիսի օլուպ, պու խուսուտա
Եարտըրարագ շէյլէր փէք չօք իսէ
տէ, ինչալլահ պէօյլէ կիւնլէրտէ
թէհի վէ վահի խոտաալար պէր
թարաֆ օլունուպ, ալիը աղ տա նի-
չէ նիչէ պիչիարէկեանըն կէօղ Եաշ-
լարընը օիլմէյէ Եէք տիլ վէ Եէք
վիճուտ հիմմէթ օլունաճաղը մէմուլը
գալիմիլ օլմագըն էֆըրարըմըր

թափսիլ ու թէֆսիւրտէն չիմաիլիք
սարֆը նաղար էտէրիլ:

ՊԻՐ ՍԱՀԻՉ ԳԱԹՕԼԻՅԻՆ ՄԻԻ
ԹԱԼԱՍԱՐ

(211 ինչի ռուսերուս պէնէ.)

Նագիք ալիը զամիք, ամիգ ալիը
ֆիքիւր մէզէսէպ վէ քիւսիյէ այիտ
օլման մատտէլէրտէ թէվէքէլլի սիճիլ
քէսէմէյիպ, գապիլ տիւր ալիը գաշ
թիւրիլ գաիտէլէր, վաղար Եարտ
վարգապէտուլիւնլար արտսընտա
չալլանըպ տուրմայա մէճպուր օլմուչ
օլուն հէմարդայա վէ հէմէօնէ կիտէ-
մէյիպ, նէ արգայա վէ նէ էօնէ կի-
տէպիլլէմէզա, էմին Եօլտան չըգմա-
մապը վաճիպէի զիմմէթի տիւր, էյեր
գապահաթ սահիպի օլմագ իսթէ-
մէզա: Բարոյագէտլէր էմին Եօլ, ի-
թաաթ Եօլու տուր տէրլէր. իթա-
աթ քիմէ՝ էթմէլի. հիւքիւմէթէ,
հիւքիւմէթ քիմ վէ հա՛նկըսը տըր,
ճիւմլէնին թանրտըրը վէ իթաաթ
լթալի: Իթաաթ իթմէմ թանրմամ
տէյէնլէրէ նէ՝ տէմէլի, իթաաթ իթ-
մէմլէրի վէ թանրմամալլէրի հիւ-
քիւմէթին վար օլմասընա իսպաթ
տըր, չէնքիւ օլմայան շէյէ իթա-
աթըրզըրզա թանրմամալլըրդ օլմագը
Յագաթ գոյալմ քի հիւքիւմէթ
տախի չիւփհէ թախթընտա վէ թէ-
րէտուիւտ ալիը հալտէ պուլունսուն,
Եինէ էմին Եօլու թուրմալը, Եսկի
ուսուլինի թարիգինի թէպտիլ իթ-
մէյէրէք, Եինէ ալիը մուսամէլաթա
սիւլիւք իթմէյէրէք, հէրքէսէ վէ հէր
սէսէ գուլագ ասմայարագ, վէ սոյ-
րը. . . թա քի հիւքիւմէթին սէսի
իչիտիլին:

Հիւքիւմէթին սէսինի իչիտէ-
մէզաէն տախի, զամիլին, շաշըրմաղ
պօղըլմաղ ալիը միլլէտըր իյնէսի
(փուսուլա) միսալի, սանա էն զիյա-
տէ էմին Եօլու կէօթէրտիլի հալ-
տէ, Եանի շիւքհէլի շէյտէն կէրի
տուրմագ, ֆէնա շէյտէն տայիմ
գապմագ, էյիլի իճրա էթմէք, վէ
պաշըճա քէնտիլնէ իսթէմէտիլինի
ախէրինէ էթմէմէք, վէ քէնտիլնէ
արղիւլէտիլինի ախէրինէ տախի իճ-
րա էթմէք, պունլար օլտուղու հալ-
տէ սէլամէթ Եըլտըրը միւտաիմ էօ-

նիւնտէն կիտէր վէ հուղուրու նա-
ղարընտան էքսիք օլմագ: Միլլէթի-
մին զամիլի փագ վէ պիքիւր վէ
ֆիքիւր տօղրու վէ սալիհ օլտուղու
էսնաուտէ, հիւքիւմէթին սէսի զու-
լաղընտա վէ թէհիսի գապիլնտէ
մէվճուտ օլուպ, իւչ տէօրթ սէնէ
մուգաուտէմ Հուսմանըն հէր ալիը
նիլմամթընը, էմր ու արղիւլէրինի
էզ տիլ վէ ճան գապուլէտէպ, աւ-
լա ալիը իչիլիպահ, ալիը շէքք ու
չիւքհէյէ կիւրիֆթար օլմայարագ ի-
թաաթը մէթրուգէսինի իպրագ էթ-
միլ իքէն, սօնրատան սօնրայա Սու-
րիա տաղարընտան վէ օվալարընտան
էսէն ըիւլիԵարտըրա Եէլքէնինի
տօլտուրուպ քիթիլգա տէրեասընա
ալթըրըրը հէնկէամտէ, պէնիմտէ
հագգըմ Եօ՞ղ մու շիւփէլէնմէյէ քի
աճապտ տարէն ֆաաիտ ֆիլյոսօֆիլու-
ղու, գուղուլարը գաիան գարա-
ղուչ կիպի, զալթի Եիւրէքլէրի տա-
խի գապըպ փարալայաճաղ մը:
(Տէլաֆ)

ԻԼԱՆԱԹ

Քաաը գարիյէսինտէ Միհրտար-
տա Գարագօլ սօգաղընտա վաղըր գա-
րագօլ իթիթիսալինտէ 9 արշըն Եիւղ
վէ քըրք արշըն տէրինիլի իլէ 360
զիրա արսա սաթըրդ օլուպ, թալի-
պի զուհուրինտէ մաթպաամըլտան
սիւալ իլլէմէլէրի:

— Սյըթէֆանօղտա չըմէտըքէր
ըսթաաիօնու քարշըրընտա վէ սահիլ-
տէ քուլուլու վէ տիվարը 44,500
արշըն մըթարը ալիը արսա սաթըրդ
օլտուղունտան, իսթէք իտէնլէրին
Ղալթաուտա Գարաքէօյտէ Թրամիլայ
մէրքէլինին քարշըրընտա Բաշաճը
խանընտա 7 նումէքօլու օտայա միւ-
րաճաաթ էյլէմէլէրի:
3.

ՅՈՆՏՕ ՁԻՅԱԹԼԱՐԸ			
ՂԱԼԱԹԱ ՊՕՐԱՍԱԸ			
Սալը			
Սապահ Մարտ	21	38	26
Աղչամ		38	15
Չարշաւայա.			
Սապահ	22	38	20
Աղչամ		38	08
ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻՅԱԶ ՎԵ ՄԵՍՈԻԼԸ ՂԱԶԻԹԸ			
ՄԻԲԱՅԻԼ ԻՓՍԵՐՃԻԱՆ			
ՂԱԼԱԹԱ			
Ն. 19 ԵՐՄԵՆԻ ՓԻԼԻՍՈՍԸ ՍՕԳԱԳԸ			
ԽԱՆԸ ԲԵՊԻՐ			